

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : นโยบายที่เหมาะสมสำหรับกำหนดสถานะบุคคลของคน
บนพื้นที่สูง : ศึกษาเฉพาะกรณีชาวเขา อำเภอแม่สลด
จังหวัดตาก

ชื่อผู้เขียน : นางสาวกานดา ดารุทยาน

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2543

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์สนธิ์ บางยี่ขัน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพาพร พิมพิสุทธิ์

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบของบุคคลบนพื้นที่สูง ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอแม่สลด จังหวัดตาก ต่อการจัดระเบียบการปกครองตามกฎหมาย สาเหตุ และแรงจูงใจที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย รวมทั้งค้นหาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อนำมาแก้ไขปัญหา วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการแก้ไข ปัญหา โดยใช้แนวคิดเรื่องความมั่นคงแห่งชาติและทฤษฎีการกำหนดนโยบาย รวมทั้งวิเคราะห์ ปรากฏการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นกรอบแนวคิด วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารประกอบการประชุมและสัมมนา จากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ การสอบถามและค้นคว้าระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า

สถานการณ์และปัญหาบุคคลที่ไม่มีสถานะตามกฎหมายของชุมชนบนพื้นที่สูงนั้นเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากอดีตและยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน ลักษณะของปัญหายังคงมี

ความสลับซับซ้อน เห็นได้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น จำนวนผู้อพยพหรือลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมีจำนวนมากขึ้น ปัญหาเสียดิตทวิความรุนแรงและกว้างขวางขึ้น ปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย ปัญหาชนชนบนพื้นที่สูง ไม่มีที่ดินทำกิน ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ อันได้แก่ ป่าไม้ แหล่งน้ำคุณภาพของดินเสื่อมโทรมลงอย่างมาก

สาเหตุของปัญหา ส่วนหนึ่งเกิดจากนโยบายที่ให้สัญชาติไทยแก่ผู้อพยพในอดีต โดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่รัดกุม จึงทำให้เกิดกลุ่มคนบนพื้นที่สูงและชนกลุ่มต่าง ๆ บริเวณชายแดน อพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก หรือจะคัมมีโอกาสได้รับสัญชาติไทย จึงทำให้ชุมชนบนพื้นที่สูงเหล่านี้ขยายเป็นสังคมใหญ่ และมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่สูงมาก ประกอบกับข้าราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบแสวงประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นการดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยที่เหมาะสม รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งเป็นรูปธรรม อีกทั้งพิจารณาหาข้อบกพร่องในการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจัง โดยได้รับความร่วมมือจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานตามนโยบายบรรลุตามเป้าหมายได้อย่างแท้จริง